

**UCHWAŁA NR 93/XIII/11
RADY POWIATU GRODZISKIEGO
z dnia 27 października 2011 r.**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zmianami) oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zmianami) w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), Rada Powiatu Grodziskiego uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Grodziskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Grodziskiego

Wojciech Hardt

Załącznik
do Uchwały Nr 93/XIII/11
Rady Powiatu Grodziskiego
z dnia 27 października 2011 r.

**POWIATOWY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2011-2015**

Grodzisk Mazowiecki, październik 2011 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.	str. 2
II.	Charakterystyka Powiatu Grodziskiego.	str. 3
III.	Diagnoza dotycząca osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Grodziskim.	str. 4
IV.	Baza Powiatu Grodziskiego służąca wsparciu i opiece nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.	str. 9
V.	Priorytety Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.	str.15
VI.	Cele programu i ich realizacja.	str.16
VII.	Podsumowanie.	str.20

I. WSTĘP

Zdrowie psychiczne - przyjęta w 1948 r. konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia określa je jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. Ze względu na wieloznaczność i ogólnikowość terminu, pojęcie zdrowia psychicznego jest w różny sposób kategoryzowane i uściślane, choć przeważa pogląd, iż nie istnieje jedna i bezwzględnie uniwersalna definicja zdrowia psychicznego, nie ma jednej, „oficjalnej” definicji, ponieważ (według WHO) różnice kulturowe, subiektywne odczucia oraz rywalizujące ze sobą profesjonalne teorie wpływają na to, jak termin ten jest rozumiany. Jedynym aspektem z którym zgadza się większość ekspertów jest to, że zdrowie psychiczne i zaburzenie psychiczne nie są do siebie przeciwstawne, czyli brak rozpoznanej choroby psychicznej nie musi oznaczać zdrowia psychicznego.

Zaburzenia psychiczne ciągle kojarzą się z izolacją, zamkniętym zakładem opieki, szpitalem psychiatrycznym, tymczasem wiele osób cierpiących na różnego typu dolegliwości psychiczne jest w społeczeństwie coraz więcej. W dzisiejszych czasach zaburzenia psychiczne figurują na liście chorób cywilizacyjnych, ich wzrost jest faktem, dlatego tak istotna jest kwestia ochrony zdrowia psychicznego.

Leczenie i zapobieganie chorobom psychicznym w większym stopniu utrudnione mają osoby bezdomne, żyjące w złych warunkach społeczno-ekonomicznych lub w biedzie oraz osoby niepełnosprawne. Dotyczy to również osób pozostających pod wpływem stresów społecznych w związku ze zmianami społeczno-politycznymi i ekonomicznymi, rodzin i opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi, osób z przewlekłymi chorobami somatycznymi, a także osób, które przechodzą radykalne zmiany życiowe spowodowane np. utratą pracy, śmiercią kogoś bliskiego, rozwodem. Ludzie tacy mają trudności z integracją społeczną, jest im znacznie trudniej znaleźć pracę i dlatego częściej korzystają oni z zasiłków pomocy społecznej przez długi okres czasu. Obciążenie ekonomiczne i społeczne związane z grupami ryzyka jest znaczne i odnosi się między innymi do zwiększania się kosztów opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej, podwyższania się wskaźników przestępczości, rozwodów, a także wielu innych konsekwencji społecznych i ekonomicznych. W społeczeństwie nadal dominującym odczuciem wobec problemów zdrowia psychicznego jest obojętność ewentualnie lęk, przerażenie, bezradność. Związane jest to z niewielką znajomością problemu oraz stereotypowym postrzeganiem osób dotkniętych chorobami psychicznymi. Dlatego tak istotnym jest budowanie oraz promowanie zintegrowanych systemów pomocy dla osób z problemami psychicznymi, w ramach których oferuje się pomoc medyczną, socjalną, edukacyjną i prawną.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) nakłada obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego na organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć również stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zadania te mają być realizowane poprzez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Niniejszy Program przyjęty został rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku (Dz. U. z 2011 r., Nr 24, poz. 128.) w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Zawarta została w nim strategia działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Do realizacji powyższego Programu wskazane zostały trzy grupy podmiotów:

- 1) ministrowie właściwi ze względu na cele Programu,
- 2) Narodowy Fundusz Zdrowia,
- 3) samorządy województw, powiatów i gmin.

W realizacji zadań wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego uczestniczyć mogą również między innymi organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły oraz inne związki wyznaniowe.

Do realizacji celów zawartych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego niezbędne są działania informacyjno-edukacyjne promujące zdrowie psychiczne, które opierać się będą na aktywności środowiska medycznego, administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz środków masowego przekazu. Najlepsze efekty takich działań osiąga się na poziomie lokalnym, gdyż najłatwiej jest tu dotrzeć do jak najszerszego spektrum odbiorców, przy jednoczesnym ukierunkowaniu działań na konkretne uwarunkowania i potrzeby danej społeczności. Służyć temu ma Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Grodziski jest jednym z 42 powiatów województwa mazowieckiego. Położony jest w odległości około 30 km na południowy-zachód od Warszawy. Zajmuje powierzchnię 367 km² i liczy ponad 80 tysięcy mieszkańców. W jego skład wchodzi sześć gmin: Grodzisk Mazowiecki, Baranów, Jaktorów, Milanówek, Podkowa Leśna i Żabia Wola.

Gmina Grodzisk Mazowiecki zajmuje powierzchnię 107,3 km². W jej skład wchodzi: miasto oraz 33 wsie. Ogólna liczba ludności gminy wynosi 39 383 w tym: mieszkańcy miasta – 27 736; terenów wiejskich – 11 647; kobiety – 20 937; mężczyźni – 18 446. Gęstość zaludnienia – 368 osób/km². Liczba mieszkańców w gminie stale rośnie i w ciągu pięciu

ostatnich lat zwiększyła się o 2 461 osób. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 22%, osoby w wieku produkcyjnym 67%, 11% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Baranów zajmuje powierzchnię 75,37 km². W jej skład wchodzi 21 sołectw. Ogólna liczba ludności gminy wynosi 4 849 w tym: 2 421 mężczyzn i 2 428 kobiet. Gmina Baranów ma charakter rolniczy. Dochód z rolnictwa stanowi jedno z podstawowych źródeł utrzymania. Mieszkańcy gminy podejmują działalność gospodarczą innego rodzaju na niewielką skalę.

Gmina Jaktorów zajmuje powierzchnię 55,24 km². Obszar gminy zamieszkuje 10 038 osób w 17 wsiach podzielonych na 14 sołectw. Gmina Jaktorów jest gminą o charakterze rolniczym, silnie zurbanizowaną w rejonie Jaktorowa i leśnej osady Międzyborowa. Na terenie gminy znajdują się grunty przeznaczone na inwestycje związane z przetwórstwem rolnym oraz na inwestycje przemysłowe i mieszkaniowe.

Miasto Milanówek zajmuje powierzchnię 13,52 km². Jego obszar zamieszkuje 15 tysięcy osób. Liczba mieszkańców w zabudowie jednorodzinnej stanowi 70% ogółu mieszkańców, tj. 10 500 osób. Mieszkańcy w zabudowie wielorodzinnej stanowią 30%, tj. 4 500 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 1 180 osób/km². Dzieci i młodzież w wieku szkolnym stanowią 23,7%, osoby w wieku produkcyjnym stanowią 61,7%, w wieku emerytalnym 17,9%, osoby bezrobotne 6,58%.

Miasto Podkowa Leśna położone jest na terenach leśnych i zajmuje ogółem powierzchnię 10,13 km². Jest to najmniejsza i najmniej liczna gmina Powiatu Grodziskiego. Na powierzchni około 10 km² zamieszkuje około 3 700 osób, co określa gęstość zaludnienia na poziomie 366 osób/km². Struktura wieku mieszkańców miasta przedstawia się następująco: 60% to ludność w wieku produkcyjnym, 21% to dzieci i młodzież do lat 18, 19% ludność w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Żabia Wola zajmuje powierzchnię 105,61 km², z czego około 70% stanowią użytki rolne oraz 23% lasy i grunty leśne. Jej obszar zamieszkuje 6168 mieszkańców. Zaliczamy ją do „zielonych ekologicznych gmin” naszego kraju. Duże powierzchnie leśne, występujące w zwartych obszarach, stanowią cenne ekosystemy, obszary chronionego krajobrazu (rezerwat leśny „Skulskie Dęby” i krajobrazowo-leśny rezerwat „Skulski Las”).

III. DIAGNOZA DOTYCZĄCA OSÓB Z PROBLEMAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE GRODZISKIM

Według Narodowego Spisu w Powiecie Grodziskim jest 9 208 – osób niepełnosprawnych – na ogółem 79 138 mieszkańców powiatu, co stanowi 11,64 % ogółu mieszkańców.

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, czyli mające odpowiednie, aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przez uprawniony do tego organ,
- osoby niepełnosprawne biologicznie, czyli nie posiadające orzeczenia o niepełnosprawności, jednakże deklarujące całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności

Strukturę osób niepełnosprawnych zamieszkujących poszczególne gminy Powiatu Grodziskiego przedstawia poniższa tabela:

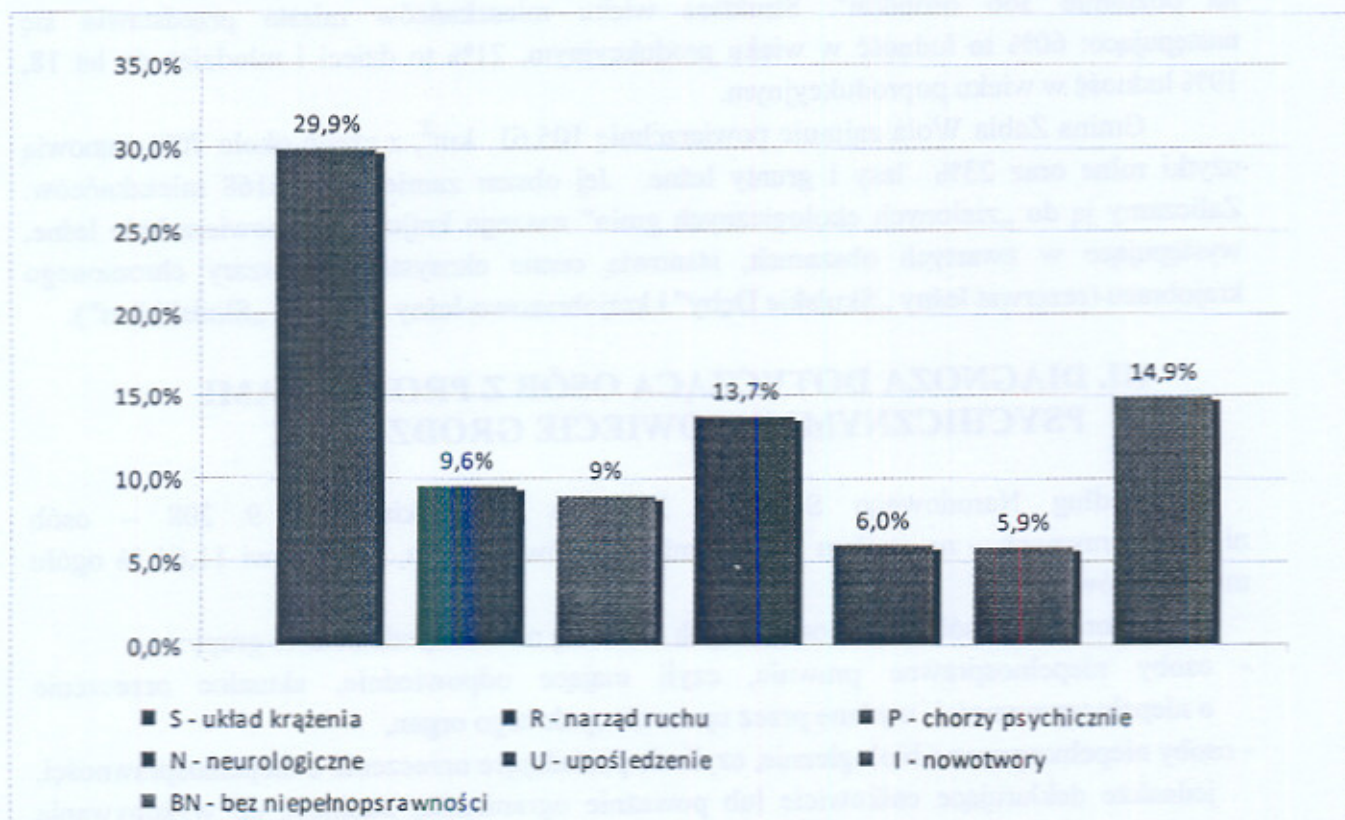
Gmina	Ludność ogółem	Osoby niepełnosprawne			% osób niepełn. 3:2
		prawnie	biologicznie	ogółem	
1	2	3	4	5	6
Grodzisk Maz.	39 383	3 224	570	3 794	8,07 %
Milanówek	15 000	1 338	367	1 705	8,31%
Podkowa Leśna	3 700	278	77	355	7,21%
Jaktorów	10 038	1 486	146	1 632	13,92%
Baranów	4 849	757	130	887	15,33%
Żabia Wola	6 168	709	126	835	9,98%
Razem	79 138	7 792	1 416	9 208	

Źródło: Dane źródłowe GUS

Z powyższego zestawienia wynika, iż osoby z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności stanowią większy procent w gminach wiejskich, aniżeli miejskich.

Struktura schorzeń najczęściej występujących wśród osób niepełnosprawnych z Powiatu Grodziskiego przedstawia się następująco:

Najczęściej występujące rodzaje schorzeń u osób niepełnosprawnych

Źródło: Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Osoby, u których orzeczona została niepełnosprawność z uwagi na choroby psychiczne stanowią 9% ogółu wydawanych orzeczeń dla mieszkańców Powiatu Grodziskiego, a zatem

istotnym jest zapewnienie tym osobom różnych form pomocy umożliwiających życie w środowisku rodzinnym i społecznym. Natomiast istnieje duża grupa osób leczących się psychicznie, nie korzystających z rent i nie ujęta w ww. spisie.

1. Osoby psychicznie chore

Formalnie choroby psychiczne podzielone zostały na:

- psychozy (np. schizofrenia);
- choroby uwarunkowane organicznie (np. otępienie, degeneracyjne choroby mózgu);
- nerwice (np. stany lękowe, obsesje);
- zaburzenia zachowania i osobowości;
- zaburzenia afektywne (depresje).

2. Upośledzenie umysłowe

Zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego opieką i działaniami powinny być objęte dzieci i młodzież upośledzone umysłowo.

Pierwszą i najważniejszą rzeczą jest rozróżnienie upośledzenia umysłowego i choroby psychicznej, gdyż od tego zależy zróżnicowanie potrzeb i oczekiwań osób dotkniętych upośledzeniem.

Upośledzenie umysłowe jest stanem, a nie chorobą, jest skutkiem nieprawidłowej budowy lub uszkodzenia mózgu w życiu płodowym, w czasie porodu lub krótko po urodzeniu.

Upośledzenia głębokie występują w sprzężeniu z innymi niepełnosprawnościami lub chorobami. Upośledzenie umysłowe obejmuje dwa składniki:

- 1) funkcjonowanie intelektualne poniżej średniego poziomu normy wiekowej,
- 2) wyraźne uszkodzenie zdolności przystosowania się do społeczeństwa.

Rozróżniamy 4 stopnie upośledzenia umysłowego: lekkie, umiarkowane, znaczne i głębokie.

Głównym problemem niepełnosprawności umysłowej (intelektualnej) jest trudność w rozumieniu czy uczeniu się z wykorzystaniem myślenia logicznego, wyobraźni i pamięci. Mocną stroną osób upośledzonych umysłowo są dobre emocje i możliwości w zakresie funkcjonowania społecznego.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną uczą się z wykorzystaniem konkretów, praktycznej działalności, w powtarzalnych sytuacjach, we współpracy z innymi, w sprzyjającej atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i doświadczania sukcesów. Najlepszą szkołą dla nich jest udział w autentycznym życiu oraz kontaktach z rówieśnikami.

Dane z psychiatrycznego lecznictwa ambulatoryjnego (Poradnia Zdrowia Psychicznego) w Grodzisku Mazowieckim (dane z 2010 r.)

	Wyszczególnienie	Leczeni		W tym: leczeni ogółem w wieku lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		W tym: leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku lat			
		Ogółem	w tym: mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	Ogółem	w tym: mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (suma wierszy 03-18)	941	290	-	79	673	191	103	31	-	21	73	9

2	Opieka czynna	271	123	-	33	187	51	15	7	-	3	11	1
3	Organiczne zaburzenia niepsychotyczne (F00,F01,F02,F04,F07,F08,F09)	45	21	-	3	23	19	7	3	-	-	4	3
4	Organiczne zaburzenia psychotyczne (F03,F05,F06)	61	26	-	3	33	25	9	5	-	-	7	2
5	Schizofrenia (F20)	171	63	-	17	133	21	7	3	-	5	2	-
6	Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe/bez afektywnych i schizofrenii/(F21-F29)	99	31	-	9	75	15	5	1	-	3	2	-
7	Epizody afektywne (F30-F32)	193	65	-	17	131	45	12	5	-	3	9	-
8	Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F31 i F33)	139	29	-	13	96	30	35	9	-	10	23	2
9	Inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34-F39)	17	3	-	1	11	5	-	-	-	-	-	-
10	Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)	169	33	-	7	131	31	25	4	-	-	24	1
11	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania(F50)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F51-F59)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60-F69)	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
14	Upośledzenie umysłowe (F70-F79)	37	15	-	3	34	-	3	1	-	-	2	1
15	Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F80-F83, F88, F89)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90-F98)	5	3	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
18	Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
19	Obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nie ustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania nie psychiatryczne	478	158	-	112	294	72	478	158	-	112	294	72

Dane dotyczące pomocy społecznej udzielanej osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną w latach 2008 – 2010

Wyszczególnienie	2008	2009	2010
Liczba osób ze zdiagnozowanym rozpoznaniem zaburzeń psychicznych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	169	160	188
Liczba osób korzystająca ze wsparcia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	30	30	27
Liczba osób skierowanych do Domów Pomocy Społecznej dla chorych psychicznie	8	9	2
Liczba osób skierowanych do Domów Pomocy Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	2	3	3

Osoby ze zdiagnozowanym rozpoznaniem zaburzeń psychicznych mogą korzystać ze świadczeń oferowanych przez jednostki pomocy społecznej.

Osoby z zaburzeniami przebywające w Domu Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym

Wyszczególnienie	Ilość osób
Schorzenia psychiczne	9
Upośledzenie umysłowe	1
Zespół otępienny	8
Zespół psychoorganiczny	6
Zespół mózdkowy	3

Z powyższych tabel wywnioskować można że zaburzenia psychiczne dotyczą głównie osób między 30 a 64 rokiem życia, a więc ludzi w wieku aktywności zawodowej. Grupa pacjentów w wieku 19 – 64 lat stanowi prawie 80 % wszystkich pacjentów PZP.

Najwcześniej, bo do 29 r. życia ujawniają się 3 grupy schorzeń : schizofrenia, choroby afektywne oraz nawracające zaburzenia depresyjne. Z analizy dostępnych danych wynika, że w przedziale wiekowym 30 – 64 lata schorzenia te dominują wśród pacjentów objętych czynną opieką psychiatryczną (szeroko pojęta terapia).

Wyodrębnienie tych trzech, podstawowych pod względem liczebności grup pacjentów pozwala na dość dokładne wskazanie podstawowych kierunków działań profilaktycznych, terapeutycznych , rehabilitacyjnych, czy wreszcie opiekuńczych.

Dane dotyczące osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wg rodzaju niepełnosprawności w latach 2008 – 2010

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych w latach:		
	2008	2009	2010
Epilepsja	2	2	3
Choroby układu pokarmowego	1	4	5
Choroby układu moczowo-płciowego	1	0	2
Upośledzenie umysłowe	0	4	2
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	2	7	8
Choroby psychiczne	11	11	11
Choroby układu oddechowego i krążenia	6	6	8
Choroby neurologiczne	11	11	21
Choroby narządu wzroku	13	28	16
Upośledzenie narządu ruchu	14	26	38
Inne	11	17	14
Nieustalony	8	9	13
OGÓLEM	80	125	138

Zródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy najliczniejsze grupy stanowią osoby z upośledzeniem narządu ruchu, chorobami neurologicznymi i narządu wzroku. Natomiast liczba osób z chorobami psychicznymi utrzymuje się na stałym poziomie. Procentowy udział tej grupy wśród ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych maleje z 13% w 2008 r. do 8% w 2010 r.

IV. BAZA POWIATU GRODZISKIEGO SŁUŻĄCA WSPARCIU I OPIECE NAD OSOBAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Baza to wszystkie placówki, instytucje, organizacje itp., działające na rzecz osób niepełnosprawnych w tym niepełnosprawnych psychicznie.

System wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Grodziskim obejmuje swymi działaniami wiele obszarów, od pomocy społecznej zaczynając, przez placówki oświatowe, służby zatrudniania, na zakładach ze stanowiskami pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi kończąc. Tworzą go jednostki powiatowe, gminne, a także organizacje pozarządowe.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim opracowuje i realizuje powiatową strategię rozwiązywania problemów społecznych. W zakresie zadań znajduje się organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i placówkach

opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodziców. Istotną częścią działalności są również zadania związane wykorzystaniem środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dzięki którym możliwa staje się szybka aktywizacja zawodowa i społeczna osób, które utraciły sprawność organizmu. PCPR realizuje także zadanie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa, w ramach którego świadczone są usługi z zakresu poradnictwa prawnego, konsultacji w sprawach różnego typu uzależnień, a także poradnictwa i terapii psychologicznych oraz psychiatrycznych.

2. **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim**, który realizuje zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Orzeka na wniosek: osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego tej osoby, albo za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej.
3. **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności** wydaje:
 - orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
 - orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
 - orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób, które posiadają orzeczenia, o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - legitymacje osób niepełnosprawnych.
4. **Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Mazowieckim** zajmuje się aktywizacją zawodową osób bezrobotnych, w tym osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Przy zastosowaniu odpowiednich usług i instrumentów rynku pracy finansowanych ze środków PFRON, Funduszu Pracy czy unijnych organizowane są m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz przyznawane są dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wszyscy klienci mogą skorzystać z usług poradnictwa zawodowego, skorzystać z pomocy przy pisaniu CV, odbyć symulacyjną rozmowę kwalifikacyjną z pracodawcą oraz uczestniczyć w warsztatach dotyczących efektywnego poszukiwania pracy na otwartym rynku.
5. **Poradnia Psychologiczna ANIMUS w Grodzisku Mazowieckim** przeprowadza diagnozy psychologiczno-pedagogiczne w zakresie specyficznych trudności w nauce i wydawania opinii na potrzeby rodziców, szkół i komisji egzaminacyjnych
6. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim** prowadzi działalność diagnostyczną w zakresie diagnozy zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży oraz potrzeb edukacyjnych. Prowadzi terapię indywidualną i grupową dla: dzieci i młodzieży z trudnościami w uczeniu się, dzieci i młodzieży zdolnej, dzieci z ADHD, dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi, dzieci dyslektycznych, dzieci autystycznych, logopedyczną od wczesnego dzieciństwa, rodzin, zagrożonych uzależnieniem.

Orzeka o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego.

Wydaje opinie: w sprawie wczesnej interwencji, wcześniejszego rozpoczęcia nauki szkolnej lub odroczenia obowiązku nauki, indywidualnego toku nauki, pozostawienia ucznia kl. I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie, objęcie ucznia

nauką w klasie terapeutycznej, dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych, zwolnienie ucznia z wadą słuchu lub głęboką dysleksją z nauki drugiego języka obcego, przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy.

7. **KUBUŚ Gabinet Terapii Dziecięcej w Grodzisku Mazowieckim** to miejsce dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Został stworzony z myślą o dzieciach z różnymi rodzajami dysfunkcji w zakresie rozwoju psychoruchowego oraz ze sprzężonymi zaburzeniami rozwojowymi, jak również dla dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych. Zajmuje się diagnozą i terapią pedagogiczną, logopedyczną, psychologiczną oraz diagnozą i terapią procesów integracji sensorycznej. Prowadzi zajęcia indywidualne i grupowe oraz indywidualne spotkania terapeutyczne z: terapeutą Integracji Sensorycznej, terapeutą integracji odruchów, logopedą, neurologopedą, pedagogiem terapeutą, psychologiem, rehabilitantem (fizjoterapeutą), konsultacje dotyczące autyzmu, pedagogiczne i psychologiczne konsultacje dla rodziców dzieci z problemami rozwojowymi
8. **NZOZ Przychodnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Grodzisku Mazowieckim** pomaga ludziom w walce z nałogami w sposób profesjonalny i skuteczny. Terapeuci uzależnień, psycholodzy, psychiatry pomagają ludziom, którzy chcą zerwać z piciem, braniem – z całym szacunkiem dla nich i ich wysiłku.
9. **Poradnia Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim** prowadzi działalność w branży lekarze specjaliści – psychiatria. Leczy schorzenia m.in. zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego), nastroju, nerwicowe, behawioralne oraz inne choroby psychiczne.
10. **NZOZ Przychodnia Specjalistyczna MEDICA w Grodzisku Mazowieckim** – lekarze specjaliści posiadają wieloletnią praktykę szpitalną, świadcząc usługi w różnych specjalnościach m.in. w psychiatrii.
11. **NZOZ MONAR Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny w Budach Zosinych w Jaktorowie** zajmuje się leczeniem uzależnień. Jest jednym z trzydziestu ośrodków rehabilitacyjnych organizacji Monar w całej Polsce. Przebywają w nim młodzi ludzie między 16 a 24 rokiem życia. Leczą się od uzależnień metodą społeczności terapeutycznej, stworzonej przed laty przez Marka Kotańskiego.
12. **Lecznica Life-Med. w Grodzisku Mazowieckim** zatrudnia lekarzy różnych specjalności medycznych m.in. psychologów, którzy zajmują się profesjonalną pomocą psychologiczną i psychoterapeutyczną.
13. **Filia Przychodnia, Centrum Wielospecjalistycznej Opieki Ambulatoryjnej w Grodzisku Mazowieckim, ul. Kościuszki 29** zatrudnia lekarzy różnych specjalności medycznych (m.in. psychiatrów).
14. **Domy Pomocy Społecznej:**
 - 1) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim.
 - 2) Dom Rehabilitacyjno - Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Milanówku.

15. **Ośrodki Pomocy Społecznej**, które na poziomie gmin prowadzą działania w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zobowiązane są do udzielania pomocy zarówno osobom niepełnosprawnym jak i ich rodzinom. W powiecie grodziskim są to:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku,
- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli,
- 5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie,
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie

Inne placówki zaangażowane we wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi:

1. **Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej**, zapewnia usługi dla 30 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Celem placówki jest kształtowanie podstawowych umiejętności społecznych odpowiednio do potrzeb i możliwości uczestników, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia, wszechstronne usprawnianie psychoruchowe, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie umiejętności funkcjonowania w nim, rozwijanie poczucia własnej wartości i pewności siebie, dążenie do pełnej integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez uczestnictwo w życiu społecznym, aktywizacja psychospołeczna, a także odciążanie rodziców od całodobowej opieki.
2. **Warsztat Terapii Zajęciowej przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku** powołany został, jako miejsce pobytu dziennego, terapii i rehabilitacji dorosłych osób z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną. W zajęciach warsztatowych udział bierze 30 uczestników. Terapia prowadzona w warsztacie realizowana jest na podstawie Indywidualnego Programu Terapii i Rehabilitacji, opracowanego dla każdego uczestnika i obejmuje takie sfery funkcjonowania jak: zwiększenie samodzielności i zaradności w życiu codziennym, rozwijanie umiejętności niezbędnych w życiu społecznym, aktywizację zawodową, integrację ze społecznością lokalną i rówieśnikami, rozwijanie zainteresowań.
3. **Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „MALWA PLUS” w Grodzisku Mazowieckim** prowadzi rehabilitację zawodową i społeczną dla 35 osób niepełnosprawnych, niezdolnych do podjęcia samodzielnej pracy, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem uczestniczenia w WTZ.
4. **Przedszkole nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Króla Macjusia Pierwszego Gminy Grodzisk Mazowiecki** umożliwia dzieciom zdrowym i niepełnosprawnym wspólne uczęszczanie do jednej grupy. Uczęszczają tu dzieci o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności.

5. **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 6 w Grodzisku Mazowieckim** umożliwia uczniom/wychowankom zdrowym i niepełnosprawnym wspólne uczęszczanie do jednej klasy/oddziału.
6. **Integracyjna Społeczna Szkoła Podstawowa nr 18 w Milanówku, ul. Spacerowa 3** – od 1991 roku ma charakter integracyjny, co oznacza że edukacja i wychowanie dzieci są oddziałami spójnymi ze sobą i są ukierunkowane na kształcenie postaw pełnych otwartości na innych ludzi. Klasy liczą przeciętnie ok.12-14 osób, co pozwala dostrzec indywidualne potrzeby uczniów.
7. **Zespół Szkół Gminnych nr 3 w Milanówku, ul. Żabie Oczko 1** prowadzi klasy integracyjne w gimnazjum
8. **Gabinet Odnowy Psychiczej i Biologicznej Po-Moc w Milanówku** leczy i pomaga osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom.
9. **U Kaczki Dziwaczki Pracownia Zintegrowanej Terapii Dziecięcej w Milanówku** to ośrodek wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Stowarzyszenia

1. **Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Grodzisku Mazowieckim** - niesie pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych i osobom niepełnosprawnym w rozwiązywaniu ich trudnych problemów życiowych.
2. **Centrum Promocji Środowisk Wolnych od Przemocy „TARCZA” w Milanówku** ma na celu kształtowanie powszechnej świadomości w zakresie szeroko pojętego zrozumienia przyczyn oraz skutków agresji i przemocy. Integracja osób, organizacji i instytucji, których działalność jest zbieżna z zadaniami Stowarzyszenia. Propagowanie rozwiązań skutecznie eliminujących z naszego życia postawy agresywne i zjawiska przemocy.
3. **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Powiatu Grodzkiego w Milanówku** to działalność opiekuńczo-wychowawczo-terapeutyczna i profilaktyczna dla potrzebujących i zainteresowanych tą działalnością tzw. rodzin kryzysowych.
4. **Stowarzyszenie "Pomoc ku Samopomocy Środowiskowej" w Milanówku** - organizacja w środowisku lokalnym pomocy, opieki i rehabilitacji dzieci i osób, które weszły w konflikt z wymiarem sprawiedliwości.
5. **Towarzystwo Przyjaciół Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych w Milanówku** ma na celu inspirowanie, organizowanie, wspieranie oraz prowadzenie działalności Integracyjnych Społecznych Szkół Podstawowych, społecznych przedszkoli i społecznych gimnazjów. Wychowanie i wykształcenie dzieci przy zapewnieniu im możliwości wszechstronnego rozwoju osobowości i talentów z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości intelektualnych. Rozwój wrażliwości etycznej dzieci, ich wzajemnej tolerancji i kultury uczuć.
6. **Warszawskie Towarzystwo Pomocy Uzależnionym w Podkowie Leśnej** niesie pomoc materialną i duchową ludziom chorym i uzależnionym, żyjącym z HIV/AIDS, a także pomoc ich bliskim.
7. **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Grodzisku Mazowieckim** - na terenie Powiatu Grodzkiego działa 8 placówek Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD

w trzech gminach (tj. w Grodzisku Mazowieckim, w Izdebnie Kościelnym, w Zabłotni, w Kłudnie Starym, w Książenicach, w Natolinie, w Kozerach Nowych i w Żukowie). Ogólną opieką TPD obejmuje 500 dzieci i młodzieży oraz ich rodziny. Celem TPD jest troska o jakość warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność a w szczególności upowszechnianie prorodzinnego, środowiskowego modelu opieki, zapobieganie wychowaniu się dziecka poza rodziną, podejmowanie działań zmierzających do poprawy pozarodzinnej (instytucjonalnej) opieki nad dzieckiem.

8. **Stowarzyszenie „Przyjazna szkoła” przy Zespole Szkół im. Hipolita Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim** - organizowanie i świadczenie pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc w zapewnieniu im godziwych warunków do nauki. Działanie na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.
9. **Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych MALWA PLUS w Grodzisku Mazowieckim** - organizowanie spotkań integracyjnych i szkoleń celem poszukiwania nowych form i doskonalenia wsparcia osób niepełnosprawnych. Warsztaty terapii zajęciowej.
10. **Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Podwodnego „OXYGEN” w Grodzisku Mazowieckim** - upowszechnianie Kultury Fizycznej i sportu, działanie na rzecz osób niepełnosprawnych, ochrona i promocja zdrowia, działalność edukacyjna i charytatywna.
11. **Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej** jest organizacją zrzeszającą osoby niepełnosprawne, głównie niepełnosprawne intelektualnie, ich rodziców, opiekunów, przyjaciół i wolontariuszy, utworzoną w 1995 roku i zatwierdzoną dekretem ks. Prymasa z dn. 2 lutego 1995 r. Osiągnięciem KSN AW jest stworzenie i realizowanie kompleksowego programu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, od najwcześniejszego dzieciństwa, po późną starość, poprzez utworzenie i prowadzenie placówek służących wszystkim grupom wiekowym.

Powiat Grodziski nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Korzysta w tym zakresie z zaplecza, jakie funkcjonuje na terenie województwa mazowieckiego, głównie w Powiecie Pruszkowskim.

Planowane są:

1. Zespół Leczenia Środowiskowego.
2. Oddział Dzienny.
3. Klub Pacjenta.
4. Punkt Interwencji Kryzysowej

i w dalszej perspektywie oddział całodobowy w szpitalu powiatowym oraz mieszkania chronione.

V. PRIORYTETY POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Priorytety ochrony zdrowia psychicznego dla Powiatu Grodziskiego na lata 2011 - 2015:

- 1) **zapobieganie depresji i samobójstwom** – depresja jest drugą pod względem zapadalności chorobą i przyczyną dysfunkcjonalności, zwiększa ryzyko samobójstw, stanowi istotny problem społeczny,
- 2) **promocja zdrowia psychicznego w szkołach** – słabe wyniki w nauce i wcześnie występujące problemy ze zdrowiem psychicznym mogą zwiększyć ryzyko zachowań społecznych, wykroczeń, problemów z zachowaniem oraz udziału w przestępstwach,
- 3) **zapobieganie przemocy - agresja i przemoc w domu i w społeczności lokalnej** prowadzi do lęku, depresji, przestępczości, wandalizmu, maltretowania i wykorzystywania seksualnego oraz morderstw i zabójstw, młodzież ze środowisk o wysokim poziomie biedy w większym stopniu narażona jest na przemoc,
- 4) **zapobieganie szkodliwemu używaniu substancji psychoaktywnych** - zaburzenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych klasyfikowane są jako zaburzenia psychiczne i współwystępują z wieloma różnymi zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, m.in. z przemocą, depresją i samobójstwami,
- 5) **promocja zdrowia psychicznego w miejscu pracy** – stresujące warunki zwiększają ryzyko zaburzeń lękowych, depresyjnych i wypalenia, a zatem wzmocnienie pozycji pracownika powinno doprowadzić do poprawy kompetencji i strategii zaradczych, wzrostu zadowolenia z pracy i wydajności pracy oraz do zmniejszenia stresu,
- 6) **wspieranie rodzicielstwa** - pozytywne rodzicielstwo proaktywne może podwyższyć samoocenę dzieci, zwiększyć ich kompetencje społeczne i szkolne, chronić je przed późniejszymi destrukcyjnymi zachowaniami i zaburzeniami związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych,
- 7) **wspieranie grup ryzyka** – ludzie, którzy przechodzą życiowe zmiany (przewlekły stres, trauma, utrata pracy, rozwód, śmierć kogoś bliskiego).

Działania profilaktyczne w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego powinny być podjęte we wszystkich obszarach życia społecznego i zawodowego poprzez instytucje oraz placówki oświaty, kultury, zdrowia i pomocy społecznej.

VI. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA

Celem nadrzędnym programu jest zapewnienie osobom z problemami psychicznymi wielostronnej, dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy umożliwiających życie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Niezwykle ważnym elementem systemu ochrony zdrowia psychicznego są instytucje działające w systemie pomocy społecznej z domami pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, środowiskowymi domami samopomocy oferującymi opiekę dzienną, miejscami całodobowymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo bez względu na stopień upośledzenia organizuje się naukę i zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze w szczególności w szkołach, w przedszkolach, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, ośrodkach rehabilitacyjno – wychowawczych, w domach pomocy społecznej i zakładach opieki zdrowotnej, a także w domu rodzinnym.

Cele programu

Cel strategiczny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym wśród mieszkańców Powiatu Grodziskiego

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

1.1 Zadania:

- 1) podejmowanie działań w celu upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- 2) wspieranie rodzicielstwa w pierwszych latach życia dziecka,
- 3) promowanie zdrowia psychicznego w szkołach,
- 4) ułatwianie osobom z problemami psychicznymi aktywnego i pełnoprawnego udziału we wszystkich formach życia społecznego,
- 5) zapobieganie depresji i samobójstwom.

1.2 Realizacja

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- 1) informowanie społeczeństwa o wszystkich aspektach zaburzeń psychicznych poprzez media (cykliczne spotkania w lokalnym radiu i artykuły w lokalnej prasie, Internet),
- 2) upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego w szkołach i przedszkolach skierowanej do pedagogów, dotyczącej ww. problematyki, ze szczególnym uwzględnieniem „samobójstwa wśród młodzieży”,
- 3) organizowanie imprez integracyjnych w tym Przeglądu Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych „Ogrody Integracji”,

- 4) uwrażliwianie rodziców i opiekunów na symptomy w funkcjonowaniu młodzieży z zaburzeniami psychicznymi świadczącymi o konieczności udania się do poradni – (trudności w nauce, funkcjonowaniu społecznym, kłopoty zdrowotne itp.),
- 5) wyposażanie młodzieży w umiejętność radzenia sobie ze stresem, poprzez realizowanie programu w szkołach i placówkach „jak sobie radzić ze stresem”,
- 6) organizowanie w lokalnych środowiskach - szkołach pogadanek na temat: „Wychowanie bez przemocy”,
- 7) tworzenie osobom z zaburzeniami psychicznymi warunków do pełnienia ról w życiu społecznym, kulturalnym, politycznym i zawodowym,
- 8) podkreślanie i uwypuklanie pozytywnych cech, talentów, umiejętności i kwalifikacji osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 9) organizowanie szkoleń i konferencji (we współpracy ze specjalistami, działaczami organizacji pozarządowych) celem wymiany doświadczeń, a w przyszłości podjęcia wspólnych działań na rzecz zdrowia psychicznego, np. „schizofrenia otworzy drzwi”, „Dzień solidarności z chorującymi psychicznie”,
- 10) prowadzenie zajęć terapeutycznych dla dzieci szkół podstawowych i młodzieży gimnazjalnej i ponad gimnazjalnej, będącymi ofiarami przemocy rówieśniczej w szkole,
- 11) przeciwdziałanie stygmatyzacji.

1.3 Oczekiwane efekty:

- 1) zmniejszenie negatywnych konsekwencji stresu (kryzys psychiczny, zaburzenia zachowania i emocji, konflikty, agresja),
- 2) podniesienie poziomu akceptacji osób z zaburzeniami psychicznymi przez ich rodziny i lokalne środowisko,
- 3) nabycie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów bez przemocy przez dzieci i młodzież,
- 4) kształtowanie świadomości poczucia właściwych proporcji ich własnych możliwości, ograniczeń, poczucia wartości i społecznej przydatności u osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 5) integracja osób z zaburzeniami psychicznymi z resztą społeczeństwa.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

2.1 Zadania:

- 1) upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- 2) upowszechnianie różnorodnych form pomocy i oparcia społecznego,
- 3) utworzenie Powiatowego Centrum Zdrowia Psychicznego w skład, którego wejdą: Zespół Leczenia Środowiskowego, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Oddział Dzienny, Punkt Interwencji Kryzysowej, a w dalszej perspektywie psychiatryczny oddział w szpitalu powiatowym.

2.2 Realizacja

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi osłony socjalnej, dającej im i ich rodzinom możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb,
- 2) wsparcie poprzez pracę socjalną skierowaną na usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem,
- 3) opracowanie i wdrażanie programów osłonowych,
- 4) podejmowanie działań na rzecz zapobiegania sytuacjom trudnym,
- 5) zwiększanie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez między innymi organizację samopomocy środowiskowej i specjalistyczne usługi medyczne,
- 6) wspieranie samopomocowych inicjatyw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz organizacji pozarządowych, służących rozwojowi form oparcia społecznego,
- 7) wspieranie finansowe projektów pozarządowych realizujących formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 8) stworzenie Powiatowego Centrum Zdrowia Psychicznego.

2.3 Oczekiwane efekty:

- 1) zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) poprawa warunków bytowych osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin,
- 3) wzrost usamodzielniania osób z chorobą psychiczną,
- 4) szeroka oferta usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 5) sporządzanie i realizacja lokalnych programów i projektów na rzecz rozwiązywania problemów osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 6) wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia socjalnego, specjalistycznego poradnictwa i usług opiekuńczych,
- 7) zapewnienie mieszkańcom powiatu kompleksowej środowiskowej opieki w zakresie zdrowia psychicznego.

3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.1 Zadania

- 1) rozwijanie istniejących i tworzenie nowych form spędzania wolnego czasu osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) opracowanie zintegrowanego systemu informowania społeczności o imprezach sportowych, kulturalnych itp., odbywających się w Powiecie Grodzkim,
- 3) wspieranie organizacji tumusów rehabilitacyjnych, obozów, kolonii i wczasów oraz upowszechnianie form aktywnego wypoczynku wśród osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się,
- 5) inicjowanie działań, zmierzających do pozyskania środków Europejskiego Funduszu Społecznego na różne formy aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 6) zachęcanie i mobilizowanie osób z problemami psychicznymi do korzystania z dostępnych form aktywnego spędzania wolnego czasu.

3.2 Realizacja

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- 1) umożliwienie większej liczbie osób z problemami psychicznymi możliwości uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, mających na celu poprawę ich sprawności psychofizycznej, wyrobienie życiowej zaradności i rozwijanie różnych zainteresowań,
- 2) organizację imprez rekreacyjnych (festyny, zawody sportowe) we współpracy z lokalnymi ośrodkami wsparcia,
- 3) wspieranie i organizacja występów artystycznych osób z problemami psychicznymi podczas gminnych i powiatowych uroczystości oraz imprez masowych i okolicznościowych,
- 4) cykliczne organizowanie przeglądów twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 5) współpraca z lokalnymi środkami masowego przekazu w zakresie propagowania wydarzeń artystycznych i sportowych z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz popularyzacji ich sukcesów,
- 6) współpraca z organizacjami pozarządowymi i związkami, zrzeszającymi osoby niepełnosprawne i działającymi na rzecz tych osób.

3.3 Oczekiwane efekty

- 1) wzrost liczby uczestników z problemami psychicznymi w imprezach integracyjnych,
- 2) wzrost liczby osób z problemami psychicznymi uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych, obozach, wczasach itp.

4. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

4.1 Zadania

- 1) zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej,
- 2) zapewnienie poradnictwa zawodowego,
- 3) organizowanie szkoleń zawodowych,
- 4) przygotowanie i realizacja skierowanej do pracodawców kampanii szkoleniowo-informacyjnej promującej zatrudnienie osób z problemami psychicznymi,
- 5) zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z problemami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy.

4.2 Realizacja

Przyjęte zadania będą realizowane poprzez:

- 1) opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na temat wspieranych form zatrudnienia,
- 2) współpraca z podmiotami zajmującymi się osobami z problemami psychicznymi,
- 3) prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego,
- 4) organizowanie i finansowanie subsydiowanego zatrudnienia,
- 5) organizowanie i finansowanie szkoleń zawodowych,
- 6) promowanie przedsiębiorczości – wsparcie finansowe działalności gospodarczych,
- 7) prowadzenie pośrednictwa z uwzględnieniem specyfiki problemu schorzenia,
- 8) organizowanie zajęć aktywizacyjnych w ramach Klubu Pracy.

4.3 Oczekiwane efekty

- 1) zwiększenie zatrudnienia osób z problemami psychicznymi,

- 2) zwiększenie udziału w/w osób w programach aktywizacyjnych Powiatowego Urzędu Pracy,
- 3) wypracowanie zasad współpracy pomiędzy instytucjami i pracodawcami działającymi w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.

VII. PODSUMOWANIE

W społeczeństwie panuje powszechne przekonanie, że choroba psychiczna jest czymś wstydliwym i wymaga ukrywania jej przed innymi ludźmi. Osoby z zaburzeniami psychicznymi czują się napiętnowane z tego powodu, co w rezultacie prowadzi do przemilczania, zaprzeczania albo ukrywania problemu. Sytuacja taka utrudnia udzielanie takim osobom właściwej pomocy we właściwym czasie.

Przesłaniem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest dążenie do sytuacji, w której osoba z problemami psychicznymi będzie czuła się pełnoprawnym członkiem społeczeństwa.

Nadrzędny cel stanowi zwrócenie szczególnej uwagi na przestrzeganie praw osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stworzenie im optymalnych warunków do kompleksowej rehabilitacji i pełnej integracji ze społeczeństwem. Podejmowane działania pozwolą zapewnić takim osobom lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych oraz innych form opieki w środowisku lokalnym. Istotnym działaniem w tym zakresie jest dążenie do utworzenia ośrodka pomocy kryzysowej oferującego poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającemu zdrowiu psychicznemu jak również integrowanie działalności placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie centr zdrowia psychicznego. Realizacja tego zadania wymaga analizy rzeczywistych potrzeb lokalnych w tym zakresie i uzgodnień z władzami Powiatu Grodziskiego. Na terenie Powiatu nie funkcjonują placówki świadczące usługi medyczne z zakresu zdrowia psychicznego i Powiat nie dysponuje odpowiednią bazą lokalową i środkami finansowymi na organizację w/w form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podmioty uczestniczące w realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, świadczeniodawcy usług medycznych, jednostki organizacyjne systemu oświaty i pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi obejmujące zakresem działania teren Powiatu Grodziskiego.

Źródła finansowania: środki Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz środki własne powiatu i środki zewnętrzne (w tym środki pochodzące z funduszy europejskich).

Wskaźniki monitoringu: liczba przygotowanych i zrealizowanych programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych, a także liczba osób korzystających z różnych form pomocy.

Harmonogram działań

Lp.	Treść przedsięwzięcia	Termin realizacji	Odpowiedzialny
1	Realizacja programu ochrony zdrowia psychicznego	od października 2011 r. realizacja ciągła	Zespół Koordynujący
2	Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym	realizacja ciągła	PCPR
3	Realizacja programu informacyjno – edukacyjnego sprzyjającego postawę zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	realizacja ciągła	Starostwo Powiatowe, PUP, PCPR Zespół Koordynujący
4	Realizacja programu poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	realizacja ciągła	PCPR
5	Realizacja programu rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	realizacja ciągła	PUP Zespół Koordynujący
6	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	realizacja ciągła	PUP
7	Przygotowanie kampanii szkoleniowo – informacyjnej skierowanej do pracodawców, promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	realizacja ciągła	PUP
8	Organizowanie imprez integracyjnych mających na celu wsparcie osób z problemami psychicznymi	realizacja cykliczna	PCPR
9	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z problemami psychicznymi	realizacja ciągła	PCPR
10	Wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z problemami psychicznymi	realizacja ciągła	Rada Powiatu, Zarząd Powiatu

Program został opracowany przez Zespół w następującym składzie:

1. Lidia Abramczyk – naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Grodziskiego;
2. Lek. med. Andrzej Bączkowski – kierownik Poradni Zdrowia Psychicznego w Grodzisku Mazowieckim;
3. Grażyna Rymarczyk – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim;
4. Hanna Wilamowska – dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Mazowieckim;
5. Rafał Szczepaniak – dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim;
6. Janina Klimczak - kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku;
7. Elżbieta Dudek – dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim;
8. Elżbieta Strzelecka – dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim
9. Małgorzata Młynarczyk – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaktorowie;
10. Iwona Mejsner – wiceprezes Stowarzyszenia Malwa Plus w Grodzisku Mazowieckim;
11. Elżbieta Kwiatkowska – wiceprezes Zarządu Powiatowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Grodzisku Mazowieckim;
12. Karola Gąsiorowska – kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Podkowie Leśnej;
13. Agnieszka Koczanowska - terapeuta leczenia uzależnień - Poradnia Terapii Uzależnień w Grodzisku Mazowieckim;
14. Ewa Magdziak – Przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Maz.;
15. Dr n. med. Jonathan Britmann – kierownik Psychiatrycznego Zespołu Leczenia Środowiskowego Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie;
16. Lek. med. Mariusz Bartyzel - Psychiatryczny Zespół Leczenia Środowiskowego Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowa im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie;